

Kultura projevu a akademické psaní

2

Verbální a nonverbální projev, řeč těla

1) Úvod

Aktuální okénko – komentář k fenoménu umělé inteligence

2) první dojem

3) nonverbální komunikace

Umělá inteligence

- Vysoce aktuální zejména od podzimu 2022
- Prostup do každodenního života – zatím monitorují pouze někteří.
- Akademické psaní – výrazná proměna

Ukázka – zatím existující limity

humor, nadsázka

Já:

Dobrý den, píše se správně Tur de Franz nebo Tour de France?

AI:

Dobrý den! Správně se píše "Tour de France". "Tour" znamená francouzsky "závod" a "France" znamená "Francie", takže celý název znamená "závod kolem Francie".

Já:

To jsem si oddechl.

AI:

Jsem rád, že jste si odpočinul. Mohu vám ještě nějak pomoci?

Já:

To si ještě budu muset promyslet. Zatím děkuji.

Ukázka – zatím existující limity informace

Kdo je Emanuel Hurych?

Emanuel Hurych (1924-2014) byl český filozof, teoretik sportu a profesor tělesné výchovy a sportu na Karlově univerzitě v Praze. Byl známý jako jeden z průkopníků v oblasti filosofie sportu v Československu. V letech 1985-1989 působil jako ředitel Ústavu tělesné výchovy a sportu na Karlově univerzitě. Je autorem řady publikací a článků v oblasti filosofie sportu, teorie a metodologie tělesné výchovy a sportu. Mezi jeho nejznámější díla patří kniha "Úvod do filosofie tělesné výchovy a sportu" (1979) a sborník "Filosofie a teorie tělesné výchovy a sportu" (1982), který spoluorganizoval.

Důvody limitů

- Dosavadní vývoj
- Zablokování zdrojů
- Zablokování informací, záměrné chyby

Co dál?

- Otázka cíleného nastavení
- Etické ukotvení
- Strojové učení

Ord, T. (2022). *Nad Propastí: Existenční riziko a budoucnost lidstva*. Praha: Argo.

První dojem (efekt primarity)

Tendence vnímat dřívější informace jako významnější než ty pozdější.

Případně jde o změny ve vnímání později získaných informací tak, že je přizpůsobujeme dříve získaným informacím.

Faktory:

Prožitkové vnímání

Afektivní vnímání

Asociační trendy

Řečnická otázka:

Jak dlouho trvá první dojem?

První dojem (efekt primarity)

Stereotypy

Zjednodušená zobecnění, často vázaná na sociální skupiny (rasové, genderové).

Předsudky

- Obvykle vycházejí ze stereotypů.
- Před-soudíme (brzy soudíme) = soudíme na základě nedostatečného množství informací, na základě málo relevantních informací, přebíráme mínění jiných, případně neovládáme logiku tvorby úsudku).

Argumentační klamy

Haló efekt

– chybný první dojem.

První dojem

Haló efekt

První dojem

- Golem efekt

- Pygmalion efekt

Nonverbální komunikace

Paralingvistické prostředky (vědomé i nevědomé)

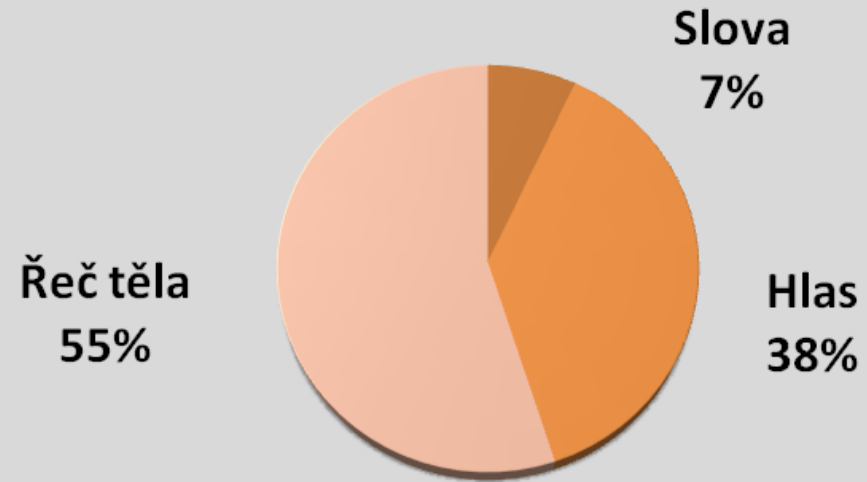
- Hlasitost, rychlost řeči, barva hlasu, pauzy, intonace, rytmus, slovní důraz

Extralingvistické formy (kanály)

- Kinezika
 - Gestika
 - Posturika
 - Mimika
- Haptika
- Proxemika
- Vizika
- Chronemika
- Komplexní vzezření

„Tys vůdce zabil!“

Mehrabianův mýtus

- Jak lze popsat podstatu?
- Nixon versus JFK - 1960

Nonverbální komunikace

Kinezika

- Gestika
 - Pohyby částí těla (dominantně paží či rukou)
 - Součást kulturních projevů (tradice)
 - **Ilustrátory** - doprovázejí a ilustrují slovní sdělení (naznačení tvaru, velikosti či povahy objektu)
 - **Afektivní projevy** - vyjadřují emoce (pohyby rukou, úsměv, zamračení, hněv)
 - **Regulátory** - signály, které regulují řeč nebo jednání (přikývnutí – pro pokračování procesu – vazba na **mimiku a také na posturiku**)
 - **Adaptéry** – často mimovolní projevy (poškrábání, odhrnutí vlasů, cvakání propiskou atd.)

Jiné členění gest

- akcentační, gesta-emblémy, ikonografická gesta a uvolňovací gesta.

Nonverbální komunikace

Kinezika

- Gestika
- Posturika
 - Postoje – vyjadřování pocitů či nálad,
 - postoje zavřené a otevřené
- Mimika
 - Nonverbální komunikace prostřednictvím mimických svalů („gestikulace obličejem“)
 - Mim versus pantomima

Nonverbální komunikace

- Haptika
- Proxemika (teritorialita)
- Vizika
- Chronemika
- Komplexní vizáž

Některé zajímavosti

Ironie

- Verbální může stát proti nonverbální
- „No, ty jsi génius!“

Obrázkové písmo

- Piktogramy, ideogramy
- Morseova abeceda, Braillovo písmo, semafor, vlajková abeceda

Zdroje:

- BRUNO, Tiziana a Gregor ADAMCZYK. *Řeč těla: jak neverbálně působit na druhé a rozumět řeči těla*. Praha: Grada, 2005. Poradce pro praxi.
- GAVORA, Peter. *Učitel a žáci v komunikaci*. Brno: Paido, 2005.
- MAREŠ, Jiří a Jaro KŘIVOHLAVÝ. *Komunikace ve škole*. Brno: Masarykova univerzita, 1995.